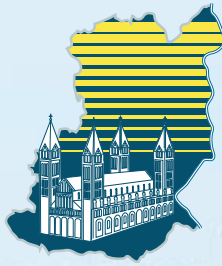

JÓ HÍR

A PÉCSI EGYHÁZMEGYE LAPJA

Visszatekintő
4-10. oldal

Egy évezred egyházi zenéje
15. oldal

Katekézis
18. oldal

„Nem megszüntetni jöttem,
hanem tökéletessé tenni.”

(Mt 5,17-19)

TARTALOM:

Kvanduk Frigyes

„Aki engem eszik,
élni fog énáltalam” (Jn 6, 57)

Visszatekintő

Gulner János

Úrnapra

Domonkos Anett

Kié is a nyár?

Haider Márta

Tartsd meg a törvényt
és a törvény is megtart téged!

In Memoriam

Ivasivka Mátyás

Egy évezred egyházi zenéje
II. rész

Schmidt Pál

Hány Magyarország van?

Takács Gábor

Homo Duracellianus

Sipos Edit

Katekétáknak

Közlemények

3

4-10

11

11

12-13

13-14

15

16-17

17

18

19-20

„AKI ENGEM ESZIK, ÉLNI FOG
ÉNÁLTALAM” (Jn 6, 57)

Kvanduk Frigyes

Szívünk maradandó szeretet és boldogság után vágyódik. Ezek egyetlen ember életében sem teljeselek be, ennek ellenére mozgatórugói mindennapi életünknek. Kivétel nélkül mindenki keres valami végső támpontot; lénye egész szomjúságával vágyódik a teljes életre. Miért nyomozza az élet értelmét – beteljesedését, honnan ez az ősi remény, hogy ez elérhető? Ember létünk háttérben, reményében, ott van a bűntől és a haláltól való szabadulás sürgetése is. Igaz megtehetjük, hogy elfolytjuk ezeket a kérdéseket, de mégsem sikerül. Lehetetlen elmenekülni a halál gondolata elől. A mindennapi híradások tele vannak tragédiákkal, valamint mérhetetlen igazságtanságokkal. Életünk soha nincs biztonságban.

Ezekre az alapvető kérdésekre kaptak választ az első keresztények Jézustól. A válasz nem csak tanítás, nem csak tettek, hanem Ő maga. „...én az Atya által élek, úgy az is aki engem eszik, élni fog énáltalam” (Jn 6, 57). A szentmise elejétől a végéig az Atyához intézett imádság. A halálba induló Jézus fogta a kenyeret és hálát adott. A szentmise közepe az utolsó vacsora jelenetével az egész cselekményt a magasztalás, és hálaadás világába emeli. Az ősegyházban már Pál előtt az utolsó vacsora liturgikus hálaíma lett, Eucharisztia. A hála mindenkor válasz Isten jótéteményeire. Tetőfokát, a legnagyobb bensőségeséget az Újszövetségben éri el, ahol a hívő értelem belemerül az üdvösségbe. Ezért hálát adni Pál apostol szíve vágya, ami hozzá tartozik a keresztény alapmagatartásához.

Az Egyház Eucharisztiaja határozott történelmi kiindulóponton megy vissza, ez az utolsó vacsora. Jézus utolsó vacsorájáról négy elbeszélést hagyományoztak át: a páli-lukácsi formát: 1Kor 11, 23-26; Lk 22, 15-20 és a márkai-matéai részeket: Mk 14, 22-25; Mt 26, 26-29. ehhez jön Jézus kafarnami beszéde, amely az Eucharisztia titkát megváltói műveként mutatja be: Jn 6, 22-71.

János fontosnak tartja a pusztai „atyákkal” való kapcsolat bemutatását. Jézus hangsúlyozza, hogy az új kenyér az atyák mannájával ellentétben az örök életet biztosítja. Az üdvösség az Ő személyében érkezik el nem a törvénnyel, vagy a manna étellel. Félreértik – valami csodás ajándéokra gondolnak, de nem, az Emberfia húsról van szó. Nem valami titkos varázs-

szerről, amely által az ember örökké élhet. Az Emberfia nagyon mélyre ereszkedett, hogy részesülhessünk életéből; nem csupán vigasztaló szavakkal, vagy intellektuálisan fordul felénk, hanem önmagát, a hússá (emberré) lett Logoszt (Fiút) ajándékozta nekünk.

A Biblia nyelvén a „test” kifejezése nem a mi természettudományos fogalmunkat jelenti, hanem sokkal inkább az egész embert jelöli. Ez a kifejezés, hogy „ez az én testem” azt jelenti: ez az én testben jelen lévő személyem. Rögön az is tudomásunkra jut, hogy ő olyan valaki aki egészen másokért él; „értetek adom”.

A test alapvetően ellentétes jelleget hordoz, egyrészt elválaszt, határa van, másrészt híd, összeköt – rajta keresztül találkozzunk egymással. Jézusban a Fiú, mint szeretetében keresztre feszített, egészen kiosztotta magát. Feltámadásában a test megszűnt határ lenni. Így megérthetjük, hogy János az eucharisztikus beszédben miért említi együtt az élet kenyerét és a feltámadást. Ebben a „Kenyérben” valami egészen új történik; a feltámadott Krisztus az ő magasabb életébe emeli a mi kenyérünket, és ezzel alapjaiban változtatja meg a mi élethelyzetünket. Ahol Krisztus jelenvalóvá lett, ott valami új keletkezik. A mélybe száll le és a mélyből újít meg minket. Minél jobban megújulunk, annál inkább meg tudjuk érteni az átváltozás titkát. A kezdeményezés egyértelműen az Istentől jön.

Az eucharisztia azt jelenti, hogy az Isten valóban felelt a mi életünkre, Ő úgy van jelen mint válaszadó jelenlét. Az eucharisztiaiban nem valami kigondolt Isten előtt állunk, hanem olyan Valaki előtt, aki egész szívvel nekünk adta magát; az előtt az Isten előtt állunk, aki közösséget vállalt velünk – teljes mélységben. Ebben a közösségben, az Ő emberszerető jóságában, kiszabadít önmagunk legmélyebb határai közül.

Aquinói Szent Tamás úrnap predikációjában hivatkozik Mózes könyvének egy mondatára: „merthát hol van olyan nagy nép, amelyhez istenei oly közel volnának, mint hozzánk az Úr, a mi Istenünk.” MTörv 4, 7. Ez az Egyházban, Isten új népében teljesebben be. Isten Mózeshez szavával hajolt le, most azonban Ő maga öltött testet, ember lett az emberek között és köztünk is maradt, annyira, hogy az átváltozott Kenyér titkában kezünkbe és szívünkbe adja magát. •

JÓ HÍR
A PÉCSI EGYHÁZMEGYE LAPJA

Alapító: A pécsi megyéspüspök
Felelős szerkesztő: Fazekas Orsolya

Szerkesztőbizottság:

Bognár Attila, Garadnay Balázs,
Gesztesy András, Kajtár Edvárd,
Kajtárné Tiborc Mária,

Kvanduk Frigyes, Takács Gábor

Szerkesztőség:

7621 Pécs, Szent István tér 23.

E-mail: sajtoiroda@ordinariat.hu

Fotó: Fazekas Orsolya, B. Bezdán Katalin

Layout: Komáromi Csaba

Felelős kiadó: Fény Kft.

7624 Pécs, Káptalan utca 6.

Nyomda:

MacMaestro Kft., Pécs

Ünnepélyes keretek között hirdették ki a Világi és egyházi pincék borversenyének eredményét május elején. A 138 borminta közül szinte mindegyik díjazásban részesült. Az eredményhirdetésen képviseltették magukat Magyarország borrendjei, akik ünnepélyesen, egyenruhájukba öltözve vonultak a Püspöki Pincészetből a Dómmúzeumba. •

Agyulfehrévári egyházmegye fennállásának ezeréves évfordulója alkalmából tartottak szakmai konferenciát. Május 28-án történészek, építészek, régészek és restaurátorok szakmai értekezlet keretében a Szent Mihály-székesegyház és a püspöki palota helyreállítási munkálataihoz kapcsolódóan osztották meg tapasztalataikat a hallgatósággal. A konferencia résztvevői közelebbről megismerkedhettek a felújítási programterv célkitűzéseivel, az elmúlt években végzett régészeti kutatások eredményeivel, a Lázói kápolna és a déli torony építészettörténeti kutatási eredményeivel, de betekintheztek a jelenleg zajló restaurálási munkálatok szakmai részleteibe és rejtelmeibe is. Emellett előadások hangoztak el a pécsi székesegyházról és a pécsi püspökvarról is a szintén millenniumi évet ünneplő pécsi egyházmegye képviselői részéről (Dr. Fedeles Tamás, Dr. Buzás Gergely) •

Ahavihegyi kápolnához látogattak el a zsidó fogatékosok otthonának lakói. A vendégeket, akik részt vettek a közös imádságon és szentmisén, fogadta Mayer Mihály megyéspüspök Lőrincz Sándor esperes. •

Folytatódik a 7 évvel ezelőtt megkezdődött templomépítés Kékesden. Májusban ismét benépesedett Kékesd, amikor a templom mellett gyűltek össze az építkezésben részt vevő szakemberek, adományozók, illetve a falu lakosai. Megint egy újabb lendülettel láttak neki a munkálatoknak. A templomszentelés várható időpontja 2009. szeptember 26. •

„1000 esztendő pécsi püspökei” címmel nyílt időszaki kiállítás a Klimó Könyvtárban a Pécsi Egyetemi Könyvtár és a Pécsi Püspöki és Káptalani Levéltár közös rendezésében. A kiállítás a Pécsi Egyházmegye millenniumi programsorozatához kapcsolódik. Az egybegyűlteket Dr. Dárdai Ágnes főigazgató (*Pécsi Egyetemi Könyvtár*) köszöntötte, amit Mayer Mihály megyéspüspök megnyitóbeszéde követett. A kiállított tárgyak az egyházmegye püspökeire fókuszálnak, velük kapcsolatosak. A kiállítás egyedülálló, mert olyan tárgyi és írásos emlékek kerültek vitrinekbe, melyeket eddig nem láthatott a közönség.

A kiállítás 2009. október 31.-ig tekinthető meg, melyhez a tárlatvezetés biztosított. A kiállítással kapcsolatban érdeklődni lehet az Egyetemi Könyvtár Történeti Gyűjtemények Osztályán: 06-72/501-600/2651-es mellék.

K. Z.

Nepomuki Szent Jánosra a vízen járók, és utazók védőszentjére emlékeztek Mohácson május 15-17. között. A három napos rendezvénysorozat keretein belül számos kulturális és vallási program szerepelt. A gyertyafényes csónakúsztatás előtt Garadnay Balázs helynök áldotta meg a csónakokat és vezetőit.

Mohács egyik legrégebbi egyházi építészeti emléke, a Szent Rókus tiszteletére állított kápolna adott helyet a „Mohács katolikus templomai” címet viselő fotópályázatra képeknek.

A kiállítást a kezdeményező, Darnai József Ágoston káplán és Szökőcs Béla nyitották meg.

Magyarországra látogatott a Serra International papi és szerzetesi lelkiségi mozgalom nemzetközi összekötője és kísérete május 21. és 23. között. A delegációt 22-én a Püspöki Palotában fogadta Mayer Mihály megyéspüspök. Junipero Serra ferences misszionárius, szerzetes Amerikában élt a 18. században. II. János Pál pápa 1988-ban avatta boldoggá. Az ő nevét vette fel a papi és szerzetesi hivatások lelkisége, amely többek között papnövendéket támogat tanulmányaik elvégzésében. •

A Szent Mór Iskolaközpont, a Pécs/Sopianae Örökség Nonprofit Kft. és a Dómmúzeum Alapítvány „A világörökség kincsei” címmel hirdették meg az I. Nemzetközi Világörökségi Képző-, és Iparművészeti Pályázatot. Általános iskolás korú, valamint a művészeti iskolák alapfokú képzésében résztvevő tanulók alkotásait várták. Több, mint ezer mű érkezett az ország minden területéről, de voltak a határainkon túlról pályázó diákok is. Május 9-én a Dómmúzeumban hirdettek eredményt, és ugyanitt nyílt meg a szebbnél szebb alkotásokból készített kiállítás is. •

Amár évek óta hagyományos papi búcsút tartották Máriagyűdön május utolsó keddjén. Az idei találkozó meghívott vendége Spányi Antal székesfehérvári megyéspüspök volt, aki a szentmise után a papi hivatásról tartott előadást az egyházmegye papsága részére. •

Vegyétek a tarisznyát, zarándoklásotok jelét!

A gyúdi Szűzanyához zarándokoltunk hálaadásra

Ezerkétszáz hívó kelt útnak május 23-án, szombaton reggel, hogy Pécsről Máriagyúdig húsz kilométert gyalogolva, hálaadó zarándoklaton vegyen részt a Pécsi Egyházmegye ezeréves fennállása alkalmából. Ilyen nagyszabású gyalogos zarándoklat utoljára 1958-ban volt Pécs és Máriagyúd között.

Két hónappal ezelőtt kezdték el a plébániákon hirdetni a nagy gyaloglás és hálaadás lehetőségét. Eleinte kevesen jelentkeztek, de ahogy közeledett a dátum, egyre többen bátorodtak meg. Sokan a társuktól, családtagjaiktól, ismerőseiktől kaptak erőt. Meglehető módon elsőként idősebbek jelentkeztek, akik az elmúlt évtizedekben már számos alkalommal megjárták a gyúdi Szűzanyához vezető utat. Az ősi kegyhely templomának falán több száz hálatábla jelzi, hogy mennyien nyertek már gyógyulást imáik által. Az indulás előtti napokban már látszott, hogy nagyszámú résztvevőre kell számítani. 1200-an jelentkeztek a gyaloglásra és még nyolcszázan, akik autókkal, buszokkal jöttek egyenesen Máriagyúdre. Május 23-án reggel háromnegyed nyolckor Páva Zsolt pécsi polgármester, Garadnay Balázs helynök és Mayer Mihály megyéspüspök szólta a zarándokokhoz. Püspök úr áldásával indult el a

hosszú, kígyózó sor. Az elhangzott áldás szövege a középkori Pray-kódexből való. „Vegyétek a tarisznyát, zarándoklásotok jelét, hogy az Isten által rendelt úton haladva szent angyala kíséren benneteket, és áldja meg utatokat ajándékaival az Atya, a Fiú és a Szentlélek nevében.

Vegyétek Isten támogatásának botját, hogy képesek legyetek kitartani és a bölcsesség útján és az igazság ösvényén járni, és örömmel térjete vissza házatokba az Atya, a Fiú és a Szentlélek nevében.”

A zarándokoknak nagy segítségére voltak a rendőrök, akik folyamatosan félpályás útlezárással biztosították a balesetmentes gyaloglást.

Még az indulás előtti napokban elkészült a zarándokok imafüzete, mely 26 elmélkedést tartalmazott imádságokkal, énekekkel. Fohászokdta az egyházért, a pápáért, az

ezer éves egyházmegyéért, a papságért, a szülőkért, gyermekekért és még sok-sok mindenkiért. A füzet tartalmát egységesen vezették végig minden csoportban, így amikor az énekekre került sor, a közel egy kilométeres tömeg szinte egy emberként énekelt. A zarándokokat megkérdezve hallhattuk, hogy a közös hálaadás, imaszándék mellett legtöbbször családjukért és nemzetünk fel-emelkedéséért ajánlották fel az utat.

A könnyebb áttekinthetőség, és a megfelelő forgalombiztosítás miatt, kétszáz fős csoportokba osztották a zarándokokat. Minden csoport elején és végén egy-egy cserkész kísérte a menetet, akik figyeltek a zarándokokra.

Felemelő érzés volt, hogy az útba eső falvak-

ban több helyen ablakba tett gyertyával, virággal és imádsággal várták a zarándokokat.

A zarándokok között volt három hónapos csecsemő, akit babakocsiban toltak és volt 79 éves idős néni, aki már sokadszor járta végig az utat. Találkozni lehetett olyan apukával, aki babakocsit tolt, nyakában ült egy gyermek és mellette is bandukolt egy tizenéves fiúcska.

A résztvevő 1200 gyalogos közül 500 iskolás korú gyermek volt. Nagyon sok tanár érkezett az egyházi iskolákból.

Az első csoport fél 1-kor érkezett meg Máriagyúdra. Ők voltak a Szent Mór Iskolaközpont diákjai és tanárai. Utánuk sorba értek célba a zarándokok, akik fáradtan, de lelkileg megerősödve vettek részt a szentmisét megelőző bűnbánati

liturgián, és a 3 órakor kezdődött ünnepi szentmisét. Ameddig szem ellátott, addig ültek a zarándokok az erdőszélen.

A szentmisének szép eleme volt, amikor Püspök úr a hála érzését kifejezte. Mint mondta, reggel még csak az öröm töltötte el szívét, délutánra már a hálaadás érzése uralkodott benne, hogy ilyen nagyszámban jöttek el az egyházmegye minden területéről a hívek, akik fontosnak tartották, hogy az egyházmegye millenniumi évében közösen adjanak hálát az elmúlt ezer évért. A szertartás végén mutatta be Mayer Mihály azt az ezüst rózsaszálat, melyet a zarándoklat emlékére helyeztek el a máriagyúdi kegyszobornál. Legutóbb Virág Ferenc püspök tett ajándékot a Szűzanya mellé. A rózsaszálon kívül még egy márványtábla is felkerült a templom fa-

lára, mely a gyalogos zarándoklat emlékére készült.

A Szűzanyának szánt ajándék elhelyezésekor Püspök úr a következő szavakkal imádkozott: „Ezer éves egyházmegegyünk püspökeként köszönöm most meg anyai pártfogásodat és kérek, ezután se vond meg ezt tőlünk, hűséges gyermekeidtól. Szent István király, látva népe árvaságát, neked ajánlott minket. Mi tehát gyermeki bizalommal fordulunk hozzád, mert tudjuk, hogy sohasem hagytad cserben azokat, akik közbenjárásodért hozzád folyamodtak.

Szószólónk voltál szent fiadnál a le-tűnt századok alatt, sokszor mutat-tad meg itt Máriagyúdon anyai szeretetedet azok iránt, akik testi, vagy lelki bajaikban hozzád folya-modtak. Kelj néped védelmére gyűdi Szűzanyánk és eszközöld ki híveid-nek Szent Fiadnál a hűség kegyelmét. Hűséget keresztény katolikus hi-tünkhöz, amelyért ha kellett, életüket is feláldozták elődeink. Hűséget szent Fiadhoz és az Egyházhoz, amely mint őseinket, minket is elkísér a bölcsőtől a sírig. Végül a hűséget hozzád, áldott Szűz Anyánk, akinek erős hite, szelíd jósága és szeplőtelen tisztasága minden idők keresztényeinek örök eszményképe.”

A szentmise után a templom mellet gyűltek össze a különböző települések falubuszai, melyekre a polgármesterek püspöki áldást kértek. Ezt követően a hívek buszokkal, autókkal tértek haza lelkiileg megerősödve, hátaltel szívvel. A szerve-zőkben aznap még nem, de az ünnep után két nappal, kipi-henten már megfogalmazódott, hogy egy év múlva ismét összegyűjtik az egyházmegegy híveit és Isten segítségében bízva újból útra kelnek •

Fazekas Orsolya

Kedves Ministránsok!

Sok szeretettel üdvözlöm Jézus minden barátját, aki a múltban, jelenben vagy a jövőben szolgál(t) az oltár körül. Ebben az évben is megrendezzük a Papi és Ministráns Búcsút: **Püspökszentlászlón 2009. június 27. 9.00 - 15.00** Erre a napra a ministráns fiúkat és lányokat egyaránt várjuk! Megérkezéskor (9.00) regisztráció, ezt követően 10.00-kor Püspök atyával ünnepeljük a szentmisét (aki szeretné elhozhatja a ministráns ruháját!). •

Összefogás Oroszlón

Az oroszlói római katolikus templomot mindenki látja Pécsre menet, méltán nevezhető a falu jelképének. Azonban a szétzilált mindennapok nyúge okán egyre kevesebben szánják rá magukat, hogy betérjenek az oroszlói Isten házába a szombati szentmisére. Így történetesen, hogy noha többen is szívesen hoztak volna áldozatot a templomért, ezek az elképzelések mindig valahogy félúton elakadtak.

Közben a bajok sűrűsödtek. Az ajtók-ablakok festése lepattogzott, a falakon vizesedések jelentek meg, a régi zászlók, festmények már-már használhatatlanná váltak. Közben a szentély tetőzetén lyuk keletkezett, az ereszcatorna pedig a bele hulló falevelektől eltömődve elrozsdásodott és kilyukadt.

A templom állagának megóvására az oroszlóiak által javasolt lépéseket a helyettes plébános szedte sorba. Sásdi és oroszlói középiskolásokat bátorított abban, hogy a templom és környezetének rendbe tételével induljanak a Plébánia által meghirdetett Hétprobás Hegyhátkerülő ifjúsági önkéntes-versengésen. A karácsonyi oroszlói szentmisén pedig összefogásra szólította fel az oroszlói híveket. Ez az összefogás hamarosan meg is született. Szabó József polgármester támogatásáról biztosította a fiatalok munka-projektjét, továbbá kilátásba helyezte, hogy megteszi az első lépéseket a templom statikai problémáinak hosszú távú megoldása érdekében. Az oroszlóiak között a helyettes plébános gyűjtést hirdetett a templomtető szentély felőli részének újralécezésére és újracserépezésére. Az összegyűlt pénzből várhatóan az egyik régi képeret restaurálására is futja majd.

Az összefogás eredményeként erős férfikezek és szorgos asszonykezek segítették a fiatalokat, akik olyan sikerrel mutatták be áprilisban a munkájukat összegző fényképes

bemutatót, hogy a hétpróbások tizenegy csapata között végül a második helyet érték el. Közben elkészült a szentély tetőzetének újrarakása is; ebben már csak utómunkálatok vannak hátra. A plébánia felújította az ereszcatornákat, a régi függőereszkekkel pedig a vízelvezetést oldották meg a templom tövétől.

A felvirágozott bejárat és templomoldal mögött most újrafestett ajtókkal-ablakokkal, lepucolt képekkel és szobrokkal díszes templomot találunk. A vizesedéseket lélegző vakolattal újravakolták az önkéntesek, akik két új templomzászlót varrtak a régi zászlók két restaurált kép-párjához, a templom új húsvéti gyertyát kapott, négy régi gyertyatartó, hét régi kép került ki a két régi-új zászló és a szobrok mellé.

Szinte lehetetlen felsorolni mindazoknak a segítségét, akik a templomért most összefogtak. Még Pécsről is érkeztek segítők, barátok. Egész Oroszló adományozott a nemes célra, a sásdi plébánia az ereszcatornák, az önkormányzat pedig a lélegző vakolat és a festékek költségeit állta. Érkezett továbbá virág-felajánlás, segédlet a műemléki védettségű oldaltető rendbe tételére, és sok-sok munkaóra oroszlóiaktól, akik szabadidejükből szántak nem keveset a templom csinosítására. A két újonnan vart templomzászló szintén oroszlói adomány.

Mindezek az eredmények az összefogás gyümölcsei egy olyan világban, ahol mindenki találhat okot a gyűlölködésre, gúnyolódásra. Istennek legyen hála, dicsőség és áldás, hogy itt és most ez másként történt. Köszönöm mindannyiuk önzetlen segítségét, adományát, kétkezi munkáját éppúgy, mint hogy örömben, tette készen együtt lehettünk! Isten áldja meg Oroszló templomát, és mindazokat, akik benne az Ő oltalmát kérik!

Rosner Zsolt HELYETTES PLÉBÁNOS

Katolikus Ifjúsági Sportnap Gödrén

Aprilis 25-én szombaton a Sásd- Baranyaszentgyörgy- Gödre plébánia hit-tanosai erőpróbáló sportversenyen vettek részt Gödrén. Az izgalmmal teli sportnapot 9.00-kor szentmisével kezdtük, melyben *Rosner Zsolt h. plébános atya* a tisztességes és kitartó küzdelemre hívta fel a fiatalok figyelmét. A szentmise végén *Cseke Györgyi, Gödre polgármestere* köszöntötte, s buzdította a résztvevőket.

Négy sportágban (*kispályás labdarúgás, frisbee, röplabda és ping-pong*) mérhették össze erejüket a versenyzők. A küzdelmek 10.00-kor kezdődtek a helyi sportpályán, s 14.00-kor eredményhirdetéssel zárultak. A versenyzők erőnlétéről a helybeli Renner család gondoskodott. Nagylelkű felajánlásuknak köszönhetően mindenki bőségesen erőt meríthetett a déli zsiroskenyér-party alatt a további küzdelmekhez. Köszönjük *Renner István* és *Poór László* lelkiismeretes és igazságos játékvezetői munkáját.

Úrnapra

Gulner János

X Pius pápához egyszer egy missziósnak a főnöke azzal a kéréssel fordult, hogy engedje meg a Szentatya a misszionáriusnak, akik az északi sark hidegségében hirdették Krisztust: nyakukban egy kis szelencével magukkal vihessék a legméltóságosabb Oltáriszentséget. A szent pápa tagadólag rázta a fejét. S ekkor az agg szerzetesfőnök leborult a pápa lábaihoz s így kiáltott fel: Szentséges Atya! Nem lehet másképp kibírni az örökös jég és hó, a fagy és orkánok között, csak így Krisztussal a szívünkön és a szívünkben! A Szentatya könynyezve emelte fel a papot, s csak ezt suttogta: Megadom, megadom.

Ezt érezték az apostolok Jézus halála előtt: mi lesz velünk, ha már nem lesz velünk Jézus? De elközelt az utolsó vacsora. A néma csendben figyelték Jézust az apostolok. Jézus pedig kezébe vette a kenyeret, megáldotta, megtörte és mondotta: Ez az én testem... majd a kehelyben lévő bort: ez az én vérem... Ezt cselekedjétek az én emlékezetemre...

Ekkor öröm és boldogság támadt az apostolok szívében, mert megértették, hogy Jézus velük marad a világ végéig. Ez volt az első szentmise és ezen voltak az apostolok elsőáldozók. Az első szentmise óta nincs a világon olyan hely és idő, amikor ne történne meg az átváltoztatás és ne mutatná fel sok ezer papi kéz a hófehér szeretetsodát, az Oltáriszentséget.

Hittanórán kérdeztem a tanulókat: mondjátok el, hogy melyik ételt szeretik a legjobban. Mindegyik valami kedvére való finomságot mondott. De mi lenne, ha csak azt ennétek, amit szerettek? Megbetegednétek és meg is halhatnánk, felelték. De van egy étel, amelyiket nem lehet megenni, és nem lehet tőle meghalni, a mindennapi kenyér. Ezért a kenyérért Jézus is imádkoztat minket. Azt szokták mondani: nagyon beteg ember az, akinek már a

kenyér sem ízlik. Nagyon beteg lelkileg az az ember, akinek már nem ízlik a lelki kenyér. Maga Jézus mondta: aki az általa adott kenyérből eszik, annak örök élete lesz. Meg kell vizsgálni lelki életemet: valóban Jézus él-e bennem, amikor az oltáriszentséget magamhoz veszem? A földi életben, a világunkban óriási harc folyik a mindennapi kenyérért, s a világon százmilliók vannak, akik életükben egyszer sem laktak jól. Valaki mondotta: akik nem eszik Krisztus testét, egymást eszik.

Csodálatos templomokat építettek és építenek világszerte, de mindegyik csak műemlék, ha nem ég benne az örökmécses. Mennyire elárvultak azok a templomok és minden segítőszándék ellenére – igeliturgia – ha nem jut el a lelkipásztor és nincs szentmise. Nagyon nehezen tudják a hívek elfogadni, hogy a nagy paphiány miatt marad el a szentmise.

Úrnapján régi szép szokás szerint elmaradhatatlan az úrnap körmenet. Az úrnap körmeneten egy kis időre kivisszük az oltáriszentséget, az útravaló kenyeret. Kivisszük abba a világba, ahol nap, mint nap kérdéseinkkel, gondjainkkal élünk, vágyainkkal, sóvárgásainkkal úton vagyunk.

A körmeneten jelképesen kifejezzük, hogy nem csak a templomba és a templomból hazavezető úton, hanem egész életutunkon... Így a körmenet képe lehet egész életünknek, vele vagyunk az úton életünk minden kérdésével és gondjával, mindazzal, ami kilátástalannak tűnik, ahol emberileg nem látunk továbbvezető utat. Hitvalló, úrnap körmenetünknek ki kell hatnia, tovább kell hatnia holnap és holnapután is.

Amikor egy kis elsőáldozó hazaért a szentmiséről, apja letérdelt előtte és kérte: kislányom, áldj meg minket, mert te az élő Istent hoztad otthonunkba. A hitvalló életünkben is lássák meg sokan, hogy mi az élő Istent hordozzuk életünkben és szívünkben. •

KIÉ IS A NYÁR?

A felfedezőké.

Ők azok, akik kalandvágtyól hajtvva föl-másznak a legmagasabb könyvespolchoz és van merszüik leporolni egy három éve rakosgatott kötetet.

A bátraké, akik teljesen ismeretlen társaságban is megpróbálják eljátszani a trombitavizsga darabjait.

Az áldozathozóké, ők azok, akik önkéntesnek jelentkeznek egy öregotthonba, sériült gyerekekkel táboroznak, vagy a legstrandolósabb vasárnapra is vállalnak templomi szolgálatot.

Azoké, akiken a napszemüveg mikroszkópként is üzemel, mert meglátják vele a betonrepedésben sarjadt vadvirágot.

A fogukat összeszorítóké, akik harmincnyelc fokban is fanatikusan keverik a kaj-szi lekvárt, hogy oda ne égjen.

Azoké, akik kiránduláskor nem csak a jó levegőt, meg a mozgást élvezik, hanem azt is, amikor egy szeméttel borított tisztást tisztába tehetnek.

Az esztelenké, akik csakazértis építenek, mert nem tudják, de hiszik, hogy egyszer majd lakik ott valaki, mert ésszel fölfoghatatlan értelmet látnak az ember köré rajzolt, épült térben.

A bányászoké, akik nyarakon át dolgoztak a tüzelőért és akik nélkül Pécsbánya-telep, vagy Szabolcsfalu ma nem is volna.

A multiknál próbálkozó tömegeké, akik a klímaberendezéstől végigköhögik a nyarat és a perzselő hőségben is forró teán élnek. Minden elcsituló iskolaépületé, elhalkuló óvodai udvaré. Szent Borbála gondolj néha rájuk!

A könnyelábadószeműké, akikben az Óperencián túl járva is fölsejlik a Kicsi Magyar Tengerke.

Az örök kíváncsiaké, akik tudni akarják, hogy mi van veled és milyen is a vendégágyon aludni.

Vadászó macskáké, sétáló kutyaé legelő lovaké, jóltojó tyúkóké, termékeny teheneké és a kitartó, küzdő gazdáé.

Az útépítő mérnököké, akik talán ezen a nyáron is húznak néhány bicikliút-vonalat a térképre.

A társról álmodó magányos baktatóké, a szívódobogás kézkezőben kucorgóké, az újdonsült házasoké, a hétprobás hitveseké. Mienk hát a nyár és az övek, minden jószándékú utasé.

Domonkos Anett

Tartsd meg a törvényt, és a törvény is megtart téged!

Beszélgetés Juhász Tibor ezüstmisés börtönlelkésszel

Haider Márta

Mi indított el a papi hivatás felé?

A jó példa, nevezetesen néhai Mézáros József, tb. kanonok, esperes plébános úr követendő példája. Mióta csak vissza tudok emlékezni, Hernádkércsen, szülőfalumban szüleimmel, nagyszüleimmel és dédszüleimmel együtt rendszeres templomba járók voltunk. Talán még öt éves sem voltam, de már az oltár körül szolgáltam. A nagyobb ministráns fiúk is segítettek, mindig több feladatot kaptam. Első osztályos koromtól fogva iskolai hittanra járhattam. Plébánosom 1961-ben került Hernádkércsre káplánként, 1963-ban nevezték ki plébánosnak és két évvel ezelőtt bekövetkezett haláláig működött ott. A ministráns közösség javát a Győri Czuczor Gergely Bencés Gimnáziumba küldte a középiskolai tanulmányok folytatására. Így kerültem én is oda 1972-ben. Látva a bencés atyák hivatásszeretetét és életét, még jobban éreztem magamban, hogy hív az Úr a papi szolgálatra. 1976-ban érettségiztem, majd felvételemet kértem a Kassai Egyházmegyébe. 1976 augusztusától 1978 aug.1-ig sorakatonai szolgálatot teljesítettem. Leszerelése után hét fél évet az Egri Érseki Hittudományi Főiskola növendékeként töltöttem. 1982 őszétől a Budapesti Piarista atyáknál voltam bújtatott kispap, onnét jártam be fél évig a Budapesti Hittudományi Akadémiára. Dr. Gál Ferenc professzor úr tudomásomra hozta, hogy az AEH nem

engedélyezte tanulmányaim befejezését az Akadémián, így Dr. Előd István és Borián Tibor piarista atyák javaslatára Dr. Cserhádi József egykori megyéspüspök úr átvett egyházmegyénkbe, tanulmányaim folytatására pedig a Győri Hittudományi Főiskolába küldött. Cserhádi püspök úr 1984. április 19-én diakónussá, június 14-én pappá szentelt az egyházmegye Főtemplomában a Pécsi Egyházmegye szolgálatára. Abban az esztendőben nem volt más szentelendő Péccsett, így csak öt más egyházmegyes osztálytársammal tudok évfolyam találkozózt tartani.

Mit választottál jelmondatul és miért?

Szenteléskor a szentképemen ez állt. „Uram, Te mindent tudsz, azt is tudod, hogy szeretlek Téged!” Péter apostol szangvinikus vérmérséklete jellemző rám, így éreztem akkor is, most is, ezért választottam ezt az idézetet. Börtönlelkész szolgálatom kezdetén ehhez még egy másik jelmondatot kapcsoltam Szent Ágostontól: „Sera legem et lex servabit te!”, azaz „Tartsd meg a törvényt és a törvény is megtart téged!” Ahhoz hogy másokat a helyes úton jól vezessünk, a főparancs szellemében, szeretnünk kell Istent és embertársainkat egyaránt. Ha ezt a törvényt megtartjuk, megmutathatjuk általa, hogy szeretjük Istent és a felebarátot.

Mit tartasz a mai kor legnagyobb kihívásának a papi hivatás szempontjából?

Hamar korpa közé keveredhetnek

azok a fiatalok, akik megfelelő családi háttér és hívó közösség hiányában nem tapasztalták meg Isten szeretetét. Így egy kis földi szeretetért hamar elhagyják „Isten báránykáját”.

Mi ad a legnagyobb erőt a hivatásod gyakorlásában?

Ami Szent Péternek is erőt adott: „a Te szavadra kivetem a hálót”. Ha hallgatunk az Úr Jézus szavára, mindig áldás kíséri szolgálatunkat. Ha követjük tetteit és megyünk az elveszett után, és ha vissza tudjuk fordítani a rossz útról, már van „muníciónk”. Itt a Szegedi Fegyház és Börtönben bőven árad a bűn, de még bővebben a kegyelem és ennek eszköze lehetek: ez ad erőt.

Mit kérnél imaszándékban a következő évtizedre a hívektől?

Hogy a rám bízottak közül minél több elveszett bárányt vihessek vissza az akolba, talán még a nevem is erre kötelez: a Juhász név pásztort jelent. Hadd lehessenek pastor bonus, jó pásztor továbbra is!

Speciális területen lelkipásztorkodsz: mennyivel nehezebb ez és mennyivel ad többet lelkileg?

A börtönpasztoráció valóban speciális szakterület. A leendő börtönlelkész amellest, hogy teológiai végzettséggel rendelkezik, köteles elvégezni a Büntetés Végrehajtás által előírt bevezető és felsőfokú szakmai tanfolyamot is. Így alapfokú és felsőfokú vizsgát

MÁRIAGYŰDI IFJÚSÁGI TALÁLKOZÓ

JÚLIUS 2-5.

www.mit.lesz.info.hu

kell tenni bv. jogból, bv. pedagógiából, bv. szociológiából, bv. biztonságból és bv. gazdaságból. 2006. május 22-én kaptam meg, 4,5-es eredménnyel, az oklevelet a vizsgáimról.

Törvény által szabályozott rendben élünk a bv. intézetekben: délelőtt a fogvatartottak munkába-, és iskolába járnak, így csak délután tudunk a lelkükkel foglalkozni. Délelőtt irodai te-

vékenységet folytatunk: engedélyeket bírálunk el és kapcsolatot tartunk a bejáró lelkészekkel, kispapokkal. Lelkiségi mozgalmak, mint például a Tai-zeiek beléptetését rendezzük az előjárókkal. Együttműködünk a pszichológusokkal, a nevelőkkel, a felügyelőkkel. Szabadulás előtt igyekszünk felvenni a kapcsolatot az illetékes plébániákkal is, hogy ne gyökértelenül

kerüljenek ki innét a szabadulók.

Mindent összefoglalva: sok a munka, de sok a lelki öröm is. Nemcsak a földi, hanem az isteni törvény tiszteletét és betartását beoltani a fogvatartottak szívébe, nem könnyű feladat. Építgetem most a lelkek templomát: ehhez kérem az olvasók imáját. •

Bali Katalin

M. Kapisztrána nővér (1929-2009)

Bali Katalin 1929. október 3-án született Erdőtelken, Heves megyében. 1945 novemberében, 16 évesen belépett az Assisi Szent Ferenc Leányai közé. 1946-ban volt a beöltözése és ekkor kapta a Kapisztrána nővér nevet.

1949. november 20-án, Dorogon érte a felosztatás. Több házukból Budapestre az anyaházba gyűjtötték össze a nővéreket. Lefüggönyözött autóbusz jelent meg és felolvasták a határozatot: a kórházat el kell hagyniuk, rendi ruhában nem maradhatnak többé ápolónőként a betegek szolgálatában. A felosztatás alatt titokban tett örökfogadalmat.

1952-től civil ruhában, de Krisztust szolgáló szívvvel Budapesten az ORFI-ban dolgozott. A szétszóratás évtizedei alatt a nővérek titokban tartották a kapcsolatot egymással, hétköznapjait a krisztusi szeretet jegyében élték, hűen a szerzetesi fogadalomhoz. A fe-

rences atyák lelki támogatásban részesítették őket.

Mindvégig gondja volt arra, hogy Istennel mély kapcsolatot építsen, szegényeket látogasson, jót tegyen az emberekkel és amikor lehetőség nyílt rá, az egyház szolgálatába álljon.

Élettapasztalatából merítve kedvtelésből írni kezdett. Így látott napvilágot négy kisregénye: a „Tenyerembe írtam a nevedet”, „Az orvos is ember”, a „Hevenszer hétszer” és „A Vízkeletiek”.

1989-ben – immár 60 évesen – szívében ismét hallotta Jézus gyöngéd hívó szavát a közösségben megélt szerzetesi életformára. 1990 januárjától Pécssett elkezdte újrászervezni a rendi életet.

A Pécsbányatelepi Kórházban kezdte el rendi ruhában ápolónői tevékenységét. Hamarosan fiatal társakat is adott mellé az Úr és 1993-ban az ő munkásságának köszönhetően megalakult az Assisi Szent Ferenc Betegápoló Nővérei szerzetesi közösség,

melynek vezetője volt egészen 1999-ig. 1994 és 1997 között a nővérek számára templom és kolostor épült Kozármislenyben, továbbá elindult a Dorothea Otthon építése, amely ma 44 idős korú ember teljes körű gondozására nyújt lehetőséget.

1999 – től jobbára a lelkiélet elmélyítésén fáradozik, erejéhez mérten szolgálva nővértársait és a templomba járó híveket.

Betegségét türelmesen hordozta, felismerve benne sajátos küldetését. Humorát és bölcsességét mindvégig megőrizte, gazdagítva vele környezetét. Halála előtt két nappal a közösség tevékenységét a szeretet megélésében foglalta össze. Kérdésünkre, hogyan kell ezt véleménye szerint jól megélni, azt felelte: „Úgy, ahogy az Úr Jézus csinálta.”

2009. május 10-én visszaadta lelkét Teremtőjének. •

**A PÉCSI EGYHÁZMEGYE MILLENNIUMI ÉVÉBEN
A BÁTAI SZENT VÉR BÚCSÚ JÚLIUS 5-ÉN LESZ.**

**A 10 ÓRAI SZENTMISÉT MAYER MIHÁLY MEGYÉSPÜSPÖK ÚR MUTATJA BE.
SZERETETTEL VÁRUNK MINDENKIT!**

Josef Petz

(1926-2009)

Martin Ferenc (Franz Martin)

Megtért Mennyei Atyánkhoz Josef Petz, a hógyészi egyházközség egykori lelkésze. A Tisztí. A mi Tisztink. Becézve írom le hivatását, mert nekünk, akik gyermekként ismertük meg, olyan kedves volt, és megengedte, hogy így hívjuk. Mind ezt anélkül, hogy ebben a tiszteletlenség vagy a tekintély legcsekélyebb csorbulását látta volna. Ellenkezőleg. Ő nagyon is jól értette a krisztusi parancs lényegét: „Engedjétek hozzám a gyermekeket!” Emlékszem, milyen örömmel futottunk hozzá az iskola folyosóján hittanóra előtt, amikor magas alakja megjelent az ajtóban. Volt, aki belékarolt, volt, aki kezét igyekezett megfogni. Ilyen boldogan kísértük a teremig, és szeretete mindannyiunkra sugárzott.

Felnőtt fejjel visszagondolva rá, személyiségén tűnődve a lényéből sugárzó szeretet mellett a méltóság és a derű jut eszembe róla rögtön. Gyermeki szemmel szálfatermetűnek tűnt, magas homloka volt, éles arcvonása, tiszta nyílt tekintete. Egyházfóket, hit tudósokat, teológia professzorokat képzelek ilyennek. Az ő küldetése más volt, mint az említett egyházi méltóságoknak: egy kisközösségben kellett a katolikus hitet ápolnia. A mi Tisztink a katolikus hitben fogant emberi szeretet, erkölcsi tartás megtestesítője és híveihez hű lelkipásztor volt. Mindez remek pedagógiai érzéssel párosult nála. Lelkesen, szenvedéllyel tartotta a hittant, megmutatva a hitben gyökerező lelkierőt. A krisztusi tanításokat megkapó, szemléletes történetekkel tette elevenné és megindítóvá.

Mindig vártuk, hogy meséljen nekünk, személyes élménnyé tegye hitünket. Angelus Silesius barokk költő így ír egyik epigrammájában Isten és ember kapcsolatáról:

„Istenben megszülepsz és Istent megszülsz. A kettő benned egy: szülő vagy és szülsz.”

Josef Petz személyisége, hite megmutatta az Isten hitében megnyilatkozó embert és az emberi jóságot formáló-irányító Istent. Egyénisége, életútja tanúságtétel a katolikus hitben élő Istenről. Ezt csak felnőttként látom ilyen világosan. Gyermekként éreztük-sejtettük a lelki élet által elérhető szépség és tisztaság lehetőségét. A Tisztinek köszönhetjük, hogy megmutatta nekünk ezt az utat. Máig meghatározó, rendkívüli pillanat számomra a bér-málás. Micsoda öröm, lelkesülés lett úrrá rajta, ahogy kérdezett minket és látta lelkipásztori munkája gyümölcsét: újabb szentségre érett lelkeket.

Ez a hitbéli erő különösen fontos volt a hetvenes évek alakoskodó, két-színű alattomosággal mérgezett légkörben. Nekünk, kisiskolásoknak akkor a hivatalos állami ünnepélyek elviselhetetlen kényszere ellenében a humánus melegségét jelentette közvetlensége. Noha tudtuk szüleinktől, hogy rossz szemmel nézik tevékenységét a hivatalos szervek, ő nem érzékeltette ezt. Méltósággal viselte a hatalmaskodók ellenszenvét, a tiszta lélek erejével emelkedett ellenségei fölé.

Támaszt jelentett nagyszüleink, szüleink generációjának is. Mi, svábok, akiknek a második világháború utáni megaláztatásokból még bő harminc év elteltével is kijutott, neki vagyunk há-

lásak a nehéz időkben nyújtott lelki vigaszt. Valamint benne tiszteljük önmagunkhoz, nyelvünkhöz, nemzetiségünkhöz, kultúránkhöz való hűség példáját is. Ezért írom nevét német változatban. Nemcsak, hogy nem változtatott nevet, amikor a történelmi helyzet ezt diktálta volna, hanem identitását vállalva német miséivel nyelvünk életben tartásán, megőrzésén fáradozott.

A hívei iránti felelősség és áldozatkészség jellemezte lelkipásztori tevékenységét. Mikor anyai nagyapám súlyos betegen kórházban feküdt, felhívta édesanyámat, és kérte, kísérje el a kórteremhez, mert szeretné feladni édesapámnak az utolsó kenetet. Tudta mindig, hogy milyen segítségre van szükségre a rászorulónak.

Életútja úgy alakult, hogy el kellett hagynia a hógyészi egyházközséget a nyolcvanas évek elején. Az NSZK-ba költözött, mert beteg szüleinek kellett támaszt nyújtania. De lélekben mindig hógyészi híveivel volt. Ha tehette, visszatért, meglátogatott minket. Idős lelkészként, németországi küldetése után Hógyészhez közel telepedett le. Ragaszkodott hozzánk. Végső nyughelye is a hógyészi temetőben van.

Josef Petz áldozatokkal megszolgált földi élet lezárulása után áll Isten színe előtt. Nem búcsúzom tőle, mert lelke tovább él az örök isteni fényben, személyisége pedig emlékezetünkben. Kedves Tisztí, Vater Josef! Hálasak vagyunk Neked, hogy erősítetted hitünket és a reményt az isteni gondviselésben. Strahle Dir das ewige Licht un-seres Vaters! •

A SZÉKESEGYHÁZ BÚCSÚNAPJA LESZ JÚNIUS 29-ÉN HÉTFŐN

A SZENT PÉTER ÉS PÁL NAPI ÜNNEPI SZENTMISE DÉLELŐTT 10.00 ÓRAKOR KEZDŐDIK.

Ezen a napon részesülnek kitüntetésben a plébánosok által felterjesztett és az egyházközségekben régóta szolgálatot teljesítő személyek.

Egy évezred egyházi zenéje (II. rész)

Ivasivka Mátyás

„Megjelenésével Pécs közelebb került Bécshez, mint valaha...”

Az 1807-ben karmesterként, orgonistaként és zeneszerzőként városunkba szerződött Georg Licklől írta ezt a találmom megállapítást Szkladányi Péter fuvolaművész, zenetörténész. Az 1769-ben az alsó-ausztriai Korneuburgban született Lickl élete és munkássága beszédes példája annak, hogy a már közel három évszázada idegen impérium alatt tengődő magyarságnak, a magyar kultúrának milyen halhatatlan vonzereje volt még a nálunk sokkal szerencsésebb történelmű, európai rangú kultúrával rendelkező nemzetek, országok kiválóságai részére is.

1785 táján Bécsbe került. Itt tanult, tanított, orgonált. Együtt dolgozhatott Mozart a Varázsfuvola c. operájának szövegírójával, Emanuel Schikanederrel, talán magával Mozarttal is személyesen megismerkedett. Annyit biztosan tudunk, hogy többek közt Joseph Haydn hatékonyan támogatta, buzdította a templomi orgonista és karmester fiatalember tevékenységét, és már abban az időben is számos operát, daljátékot, zongora- és kamaraművet komponált. Több kompozícióját ki nyomtatták. 1807-ből Pécssett hihetetlenül sokirányú munkásságot fejtett ki; zenemű kereskedés nyitásának terve, zenetanítás, „muzsikai akadémiák” rendezése stb. Hatalmas mértékben emelte a város zenekultúrájának színvonalát. 1811-ben megalapítja a Zeneművész Társaságot, melyet a mai Pannon Filharmonikusok első jogelődjének tekinthetünk. Újabb operákat (egyiket – születésének 240. évfordulóján-Budapesten hamarosan színre viszik), 30 misét, 50 graduálét, 30 ofertóriumot, 10 vesperást, 5 requiemet és számos kórusművet, kamaraművet alkotott. Székesegyházunkban ő szólaltatta meg először Mozart miséit. Jóllehet szinte minden művét bécsi

cégek adták ki, mégis vérbeli pécsi „tükévé” vált, itt házat vásárolt, nevét Lickl Györgyre magyarította. Király József püspök (sajnos kevesen tudják, hogy a város főutcája az ő nevét viseli), illetve utóda, báró Szepesy Ignác bőkezűen támogatta Lickl terveinek megvalósítását. Jelentős szerepet játszott fiatal művésztársai, így a nemzetközi hírűvé vált Amtman Prosper fuvolaművész, Weidinger Imre fagottista, sikeres pályafutásának egyengetésében. Két ízben is megözvegyült, majd 1823-ban feleségül vette a harminc esztendő Polony Antóniát. Házasságaiból négy gyermek, Georg, Carl, Júlia és János született. Júlia énekesnő, a fiúk zeneszerzők lettek. János a Pécsi Dalárda egyik alapítója is.

Lickl György kompozíciói – elsősorban a székesegyház énekkarainak jóvoltából – az utóbbi években egyre inkább ismét megszólalnak. 1995-ben az osztrák Koch-cég CD-re rögzítette c-moll requiemét és F-dúr Missa Solemnisét jeles szóló énekesek, a Pécsi Kamarakórus (karigazgató: Tillai Aurél) és a Pécsi Szimfonikusok tolmácsolásában Howard Williams vezényletével. Lickl 1843. május 12-én hunyt el Pécssett. 1852. május 12-én Haas Mihály prépost-plébános által fölvatott emléktáblája (Bartalits Mihály alkotása) ma a Liszt Ferenc Zeneiskola Majorossy Imre utcai épületében látható.

Nem csupán egyházmegyénk, de az egész dél-dunántúli régió zenetörténetének kimagasló mozzanata volt az akkor már nemzetközi hírnevű hazánkfia, Liszt Ferenc látogatása. Ebben meghatározó szerepe volt Liszt barátja, Tolna vármegye alispánja, báró Augusz Antal (1807-78) és a későbbi bíboros hercegprímás, Scitovszky János (1875-1866) pécsi püspök ösztönzésének. 1846. október 24-én szekszárdi hangversenyezés után indult Pécsre a jeles mester. Augusz báró mellett tagja volt a társaságnak a fővárosi Honderú című irodalmi és művészeti folyóirat szerkesztője, Petőfi Sándor nagy el-

lenlábasa, Petrichevich Horváth Lázár, aki lapjában részletesen beszámolt a pécsi utazásról. Ebből idézünk:

„Estvére Nádasdra (ma Mecseknádasd, I. M.), a pécsi püspök öméltósága kastélyába rándult Liszt, ahol a zongorakirályt Pécsről eléje utazott dalnokok által előadott négyes-énekekkel üdvözölték és pompás vacsorával fogadták...”

Zenetörténeti jelentőségűvé nőtt ez a nádasdi közjáték, ugyanis a pécsiek panaszkodására, miszerint ők szívesen énekelnének magyar dalokat is, de nem jutnak hozzá, Liszt azon nyomban szöveget kért, és ott megkomponálta első magyar nyelvű énekkari művét, A patakcsát (ma patakocskának mondanánk) a szekszárdi születésű, hajdani ciszterci diák, Garay János versére. Petrichevics Horváth: „Ez azonnal be lón tanulva, s még a vacsora folytatásban elénekelve...”

1980 óta kiváló szobrászunk, a vatikáni Szent István szobor és a pécsi Kodály szobor alkotója, Varga Imre Liszt-mellszobra emlékeztet Mecseknádasdon e jeles eseményre.

Bizonyára Lisztnek nagyon megtetszhetett Nádasd és környéke, ugyanis közel két és fél évtizeddel később, 1870. szeptember 21-én az akkori pécsi püspök, Kovács Zsigmond invitálására ismét ide látogatott, és vadászaton vett részt valahol az óbányai völgyben, Skóciai Szent Margit (Szent István királyunk unokája) egykori várkastélya alatt. A társaságnak ismét tagja volt Augusz Antal, valamint Horváth Boldizsár igazságügy miniszter is, aki a nádasdi kastélyban adott díszebéden felköszöntő beszéd helyett emlékezetből (!) elszavalta Vörösmarty Mihály Liszthez írt hatalmas ódáját... Liszt egy későbbi levelében „az emlékezőtehetség bűvészműtáványaként” méltatta Horváth miniszter szavátat. •

(Folytatjuk)

Hány Magyarország van?

Schmidt Pál

Ravaszkodó politikusaink már sok mehökkentő kijelentést repítettek világgá. Így tett például Horn Gyula, amikor azt bizonygatta, hogy a rendszerváltást ők csinálták. Akadt, aki azzal kérkedett, hogy 1956-os forradalmunk a jobbitani akaró kommunisták érdeme volt. Mások mindannyiunkat felelőssé tettek a nácizmus rémtetteiért, a zsidók elhurcolásáért. Olyan érvelést is hallottunk, miszerint ne keressünk külön bűnösöket a szocializmus diktatúrájának gépezetében, mert így vagy úgy mindenki benne élt, részt vett valamilyen szinten a működtetésében, tehát kollaboráns volt. Újabb szónoki fogás, hogy csak egy Magyarország van, és ha most bajban vagyunk, akkor fogjunk össze, hozzunk áldozatot valamennyien, s csökkentsük igényeinket a majdani felemelkedés érdekében: hiszen nem csak a kormány a felelős, hanem az ellenzék is, és minden társadalmi réteg. Egyeseknek még az is mindegy, kik ássák az árkot, és kik azok, akik betemetnék, mondván, az árok partján szemben állók végül is ugyanazon hazához tartoznak. Tehát, ne veszekedjünk, emelkedjünk fölül a kicsinyes elmentéteken, mert csak egy Magyarország van.

Hány Magyarország is van? Földrajzilag és történelmileg kialakult formájában természetesen csak egy, de társadalmilag jó néhány. Ezek mind-egyikéből áll össze kis hazánk.

Van egy olyan Magyarország, amely nem foglalkozik árokásással, azt se veszi észre, ha mások ásnak. Csak azt látja, amit a szappanoperák vagy a valóságshow-k elé tárnak. Számára az élet egésze csak illúzió. Családtaggá fogadja a képernyő hétköznapi hőseit, akiket azután még a bulvársajtó oldalain is naponta nézeget. Van egy olyan Magyarország, amely ezt az előbbi ki-

szolgálja. Ez a celeb-Magyarország (celeb=celebrity=híresség). A tudatosan megtervezett, a semmiből hetek alatt kiemelt s egy idő után oda visszaejtett, érdem nélküli kreatúrák média-gyártóikkal együtt alkotott világa. Van egy olyan Magyarország, amely korlátok nélkül uralkodik az alattvalóknak tekintettek tömegét felsorakoztató ország rész felett. Nincs kultúrált értékrendje, s ebből eredően erkölcsé sincs. Kizárólag a hasznosság, hasznosíthatóság, az üzleti siker szerint ítél, s érdekei érvényesítéséért az eszközökben sem válogat, azokat céljainak rendeli alá. Emberei mindenütt ott vannak a pénzvilágban és a politikai élet fontos posztjain. Van egy olyan Magyarország, amely napról napra él. Éheznek, fázik, s a kukák mélyén kotorászik. Sokak Kanári-szigeteki vagy thai földi pár napos turista útjának ellenértéke egész évre szóló határozott életszínvonal emelkedést hozna sivar hétköznapijaiba. Van egy olyan Magyarország, amely tulajdonképpen nincs is, csak időnként ki akarják találni nekünk. Egyes társadalomtudósok eleresztik fantáziájukat, s virtuális képeiket próbálják kézzelfoghatóvá elénk varázsolni. És van egy olyan Magyarország, amely nem fantáziál, hanem halkan, csendben őriz valamit szívében, amit az idők viharai s a divat hullámai nem tudtak elsodorni: a hitet, az erkölcsöt s a hagyományok, a jóérzés, a felebaráti szeretet és a társadalmi közmegegyezés által formált szilárd jellemet.

Ugye, milyen sokrétű ez a társadalom? Urizál mintegy harmincezer ember a havi 200 ezer forint feletti nyugdíjából, miközben sokaknak csak 30-40 ezer jut, s választaniuk kell, hogy ételmeget vegyenek, gyógyszert vagy tüzelőt. Van magas beosztású állami tisztviselő – egy-egy intézménynél nem is egy –, aki évi 30-40 millió fizetést vesz fel, s noha veszteséget „termel”, előre megállapítottan még ugyanennyi prémium is jár neki. Csak tudnám, miért kap jutalmat a sikerte-

len munkát végző, s ha nincs nyereség, akkor miből fizetik azt ki? Vannak aztán bőségesen „szerényebb”, de még mindig busás jövedelmek. Közszolgálati intézményeknél – pl. tévénél, rádiónál – tucatjával találunk kétmillió havi jövedelmeket vagy heti rendszerességgel kifizetett több száz ezres eseti fellépti díjakat. Nem sírom vissza a szocializmus évtizedeit, a nagy egyenlősdi korszakát, hiszen a teljesítmények, a munka jellege, nehézsége, fontossága, felelőssége, értéktermelő kihatásai, az ahhoz szükséges tudás megszerzése között különbség van. No, de ekkora? Nyomornegyedek mellett fényűzés, viskók mellett paloták? Az élet alapfeltételeihez mindenkinek hozzá kell jutnia. Megengedhetetlen, hogy amíg az egyik ember éhen hal, megfagy vagy gyógykezelés hiányában elpusztul, a másik nem tudja mire elkölteni a pénzét.

Sok sebből vérző társadalmunknak több része van, volt is, lesz is. S épp azért, mert többfélék és eltérő sorsúak vagyunk, álságos a szívesen hangoztatott „egy hajóban evezünk” jelszó zászlaja alá beteretlni mindenkit. Hiszen minden társunknak meg kell lennie itt a békéjéért, otthonát, hazáját! Bármennyire is megkülönböztetett megbecsülést érdemel a nagyobb tudás, a kiemelkedő szorgalom, a másokkal való törődés, s az ezekből fakadóan mindenkinek hasznot, jobb megélhetést, egészséget, közlekedést, több szórakozást, kényelmet hozó tevékenység, a tanulatlan ember legegyszerűbb kétkezi munkájára is szükség van. És szükség van a „csak” háziasszonyokra, akik gondoskodnak családjukról, szükség van minden edesanyára és gyermekeire, hogy derék, jóra való emberek tudják benépesíteni kiürülő vagy csökkenő lélekszámú falvainkat, városainkat. Ők fogják eltartani társadalmunkat. Nem lehet a szegények életkörülményeinek további csorbítása árán kielégíteni a felfuvalkodott gazdagok pompázó szükségleteit. Nem lehet szűkíteni a GYES-t, a GYED-et, a

bölcsődei-óvodai ellátást, a családi pótlékot, csökkentett táppénzzel és kórházi hozzáféréssel sújtani a beteg embert, lerontani az iskolarendszert, korlátozni a tanulási lehetőségeket. Nem lehet külön sarcot kivetni rege-
teg ember élete munkájának egyetlen kézzelfogható eredményére, az ott-

„Rajtunk gazdagodtak meg, ráadásul közöttünk bújnak meg a felelősök, akik oda juttatták az országot, hogy most kegyelemkenyérért kell könnyörögnie.

hont nyújtó kétszobás panelre. Nem lehet örökké csak kiszolgálni az EU-t, miközben a magyar paraszt tönkremegy, mert nem bírja a versenyt a

nyugati dömping-áruval. Ugyanakkor mi, Közép-Európa egykori éléskamrája immár élelmiszer behozatalra szorulunk, mert hagyjuk fölfalni magunkat: tojáshiány fenyeget, s tétlenül nézzük, ahogy a híres-neves magyar paprikát és mézet silányítják, s lejáratják trükkökkel, hamisítással, külföldiek akcióival. Nem, nem és nem!

Amikor most bajba jutottunk, jogos az elvárás: mindenki hozzon áldozatot. De elsősorban a tehetősek tegyék ezt meg, nekik könnyebb. És különben is, az ő többletük az egész társadalom munkájából keletkezett. Rajtunk gazdagodtak meg, ráadásul közöttük bújnak meg a felelősök, akik oda juttatták az országot, hogy most kegyelemkenyérért kell könnyörögnie. Mégsem látszik, hogy a vál-

ságkezelő elképzelések a terhek nagyját a vagyonosok vállára kívánnák rakni.

Mentsük meg a rossz vágányra futott demokráciát! Azért születtek különböző pártok a bennük munkálkodó politikusokkal, s azért szülessen mind több és erősebb civil mozgalom, mert sokfélék vagyunk sorsunkban és gondolatainkban. Az ő termékeny vitáik során tisztulhat csak a kép, a járható út s az országépítő akarat. Nem veszekedés, belháború, örökös szembenállás, de nem is egy esetleges határtalan összesimulás visz előre, hanem a bölcsességek jó szándékú ütköztetése mindenkinek szolgálata és javának kimunkálása érdekében. Fontos, hogy többfelől közelítsük meg problémáinkat. Az „egy párt - egy vezér” formáció elhagyása után, használjuk ki a demokrácia lényegét, a pluralizmus értékét. •

Homo Duracellianus

Takács Gábor

Megszületett! Végre megérkezett és ezután már minden másképp lesz! Már annyira vártuk! Igen, új világszabadalom látott napvilágot, jóllehet egyetlen találmányi hivatal sem regisztrálta és az iskolás közhely sem alkalmazható rá, miszerint „feltalálójáról ... neveztek el”. Itt áll előttünk keresztlehetlenül és a címben sejtetett új minőség inkább tulajdonságára utal, mintsem becsületes névről árulkodik. Persze manapság nagy káosz van a nevek körül, de hát mégis csak találó lehet ez a név, ha egy fajról beszélünk. A faj első feltűnését már a Szentírás is regisztrálja, amikor egy torony építéséről tudósít, aminek nagy zűrzavar lett a vége. Nagy munka lehetett, bálsoj robot. Manapság a televízió is bemutatja, nem is az új fajt, hanem annak karikatúráját, a Duracell nyulat. Azt

mondják „tovább bírja”. Arról nem beszélnek, hogy mi tette ilyenné, és arról sem esik szó, hogy mi történik majd vele. Annyit azonban tudunk róla, hogy tovább bírja. Az is bizonyos, hogy meg nem áll, hosszú időn át képes egyenletes teljesítményt nyújtani. Persze semmi sem tart örökké, hát az elem is lemerül egyszer. Napjaink gépi világának varázsa rátapadt az emberre. Valóban gépek között és gépekkel dolgozunk és néha úgy tűnik, hogy kezdünk rájuk hasonlítani. A gépember sok alkotó elmét indított gondolkodásra és talán a mai munkaadói fantáziának is ez a kép ad szárnyakat. Immár nem az életért dolgozunk, hanem azért élünk, hogy dolgozzunk. A munkában nem a megélhetés a cél, hanem a teljesítmény egy célt tán soha nem látó versenyben. Nem érhetjük be a Duracell nyulas „tovább bírja” kilátásokkal. Az folyamatos munkaláz, az

oldódni nem akaró stressz, az állandó hajszoltság komoly veszélyt jelent az amúgy is betegeskedő társadalmunknak. Jön a nyári időszak, amikor időt kell szakítanunk a pihenésre, a kapcsolódásra. Újra kell értékelnünk munkánkat, a munkánk szándékait. Tudnunk kell miért élünk és miért dolgozunk, nehogy életünk bábeli káoszba fusson. Az ember nem a géphez hasonlít, hanem az Istenhez. Az Isten képére teremtett ember képes részt vállalni a Háromság alkotó művében. Az Isten azonban alkotó munkájában nem követte a Duracell mintát. Ő a teremtéskor a hetedik napon megpihent. Nem akart duracellisten lenni, hanem szépséges rendet szándékozott alkotni. Úgy tűnik, még hatalmas alkotása is tovább bírja! •

„Aki nem tud mosolyogni, ne legyen tanár!”

A május 16-án a pécsi székesegyházi plébánia **Don Bosco Napközije** és a **Kallódó Gyermekekért Alapítvány** pedagógiai konferenciát szervezett. A konferencián **Rózsáné Czigány Enikő** gyógypedagógus **A nehezen kezelhető gyermek** címmel, majd **Ábrahám Béla** SDB nevelési igazgatóhelyettes beszélt **Don Bosco nevelési fortélyai a XXI. században – a hitre nevelésről napjainkban** címmel. Most a nyár elején, pontosabban a tanév végén, amikor már mindenkinek fogyóban a türelme, a figyelme, talán a munkakedve is, hihetetlenül jó volt hallani az előadók szavai mögött húzódó nevelési optimizmust! Van értelme nevelni, lehet nevelni, érdemes nevelni! **Rózsáné Czigány Enikő** bemutatta a jelen lévő szalézi munkatársaknak és tanároknak, hogy az agresszió és a magatartási nehézségek milyen folyamatok során alakulnak ki, hogyan lehet ezeket felismerni és kezelni. Ez utóbbi sokak problémája és az előadásból kiderült, hogy a megoldásához szükség van a magatartási zavarok okának megismerésére, vagyis a sokszor feleslegesnek ítélt elméletre és a tudatos tanári magatartásra, valamint az iskola és a család együttműködésére.

AKIT BŐVEBBEN ÉRDEKEL A KÉRDÉS:

http://www.mentorkonyvesbolt.hu/fejlesztopedagogia/cikkek/2006_6_Rozsane.pdf

Ábrahám Béla SDB atya előadásából rövid gondolatokat szeretnék sorolni, amelyeket a naptáram nyári oldalainak aljára írtam, hogy szabad perceimben felidézzem őket és gondolkodhassak rajtuk:

*„Aki nem tud mosolyogni, ne legyen tanár!”
A szalézi szerzetes fogadalmakor egy gondolatot kap:
Tanuld meg megszerettetni magad!
„A nevelés a szív dolga.”
Semmit sem feltételezhetsz!
Don Bosco az Oratórium kertjét bekerítette kerítéssel, de a kapuját mindig nyitva tartotta, végül be is rozsdásodott!
„Amikor az esti lelkiismeret vizsgálatomat végzem,
végigfutom a tanítványaim névsorát...!”*

Ha dokumentálnom kellene a társasjátékok délutánját...

MOTIVÁCIÓ: A játékhoz csak vidám emberek és egy jó ötlet kell, gondoltam. Ezért hívtam meg a hittanárokat egy társasjátékos délutánra.

KATEKÉTIKAI CÉL: hittanárok ismerjék meg a katekézis során használható társasjátékokat.

ALKALMAZOTT MÓDSZER: Nem tartottunk előadást, nem „gyártottunk” elméleteket, CSAK JÁTSZOTTUNK, böngésztük a játékszabályokat, daraboltuk a kellékeket, a később érkezőknek újra és újra elmondtuk a szabályokat és neveltünk, sokat, magunkon és egymáson.

ESZKÖZÖK: sok társasjáték, sós és édes süti, limonádé
És ha valaki azt kérdezné megvalósult-e a cél, azt mondanám: **igen.**

Előzetes

2009. november 20-án kateketikai konferenciát szervezünk a Pécsi Püspöki Hittudományi Főiskolán. Talán még nagyon távolinak tűnik az időpont, de az a tapasztalat, hogy szeptemberben villámgyorsan megtelik a tanárok naptára és alig marad idejük a szellemi felfrissülésre és önképzésre. Mi ezzel a szándékkal szervezzük ezt a konferenciát. Aki új ismeretekre, jó előadásokra és értékes beszélgetésekre vágyik a katekézisiről, írja be a naptárába!

Akinek ötlete, kérése, javaslata van a konferenciával kapcsolatban, kérjük írjon: esiposka@gmail.com
A részletes program és a jelentkezési lap szeptembertől elérhető lesz az alábbi oldalon: www.pphf.hu

Szekszárd Megyei Jogú Város
Önkormányzata, a Babits Mihály
Művelődési Ház és Művészetek
Háza tisztelettel meghívja Önt és
hozzátartozóit, barátait
a Szekszárdi Szent László Napok
keretében megrendezésre kerülő

Ezeréves a pécsi egyházmegye

**című egyháztörténeti
konferenciára**

2009. június 26-án 10.00 órától

**a Polgármesteri Hivatal
dísztermébe.**

(Szekszárd, Béla király tér 8.)

**A rendezvény fővédnöke
és a konferenciát köszönti:**

Mayer Mihály

MEGYÉSPÜSPÖK

10.00-10.45

A pécsi püspökség alapítása
és középkori históriája

DR. FEDELES TAMÁS

egyetemi adjunktus,

PTE Történettudományi Intézet

10.45-11.30

A vallási élet jellemzői
a pécsi egyházmegyében

FAZEKAS ORSOLYA

kommunikációs referens,

Pécsi Egyházmegye

11.45-12.30

A török utáni újjáépítés évszázada

SÜMEGI JÓZSEF

Egyháztörténeti Bizottság elnöke,

Pécsi Egyházmegye

13.30-14.15

Az egyházmegye

a 19. század második felében

KOVÁCS ZOLTÁN

levéltáros,

Pécsi Püspöki és Káptalani Levéltár

14.15-15.00

A kommunista diktatúra

évtizedei

BÁNKUTI GÁBOR

PhD. hallgató, tanár,

Szent Mór Iskolaközpont

Sajtóapostolok VIII. országos találkozója

A Szombathelyi Egyházmegye meghívására ebben az esztendőben az egyházközségi lapok és honlapok szerkesztőinek találkozóját a szombathelyi Martineum Felnőttképző Akadémián tartják szeptember 25. és 27. között.

A rendezvényen szó lesz a kisközségi honlapok készítéséről, a plébániai lapok szerkesztéséről, templomi események szakszerű fényképezéséről, a sajtónyelv sajtósságairól. A résztvevők találkozhatnak Veres András megyéspüspökkel és Brenner Józseffel, a vértanúhalált halt áldozópap fivével.

Részvételi díj 9000 Ft/fő. Ez az összeg magában foglalja a szállás és a teljes ellátás, valamint a képzés díját.

A résztvevők száma korlátozott.

JELENTKEZÉS:

sajtoapostol@gmail.com

Diakónusszentelés a Pécsi Egyházmegyében

**Június 20-án
délelőtt 10 órakor**

**Mayer Mihály
megyéspüspök
diakónussá szenteli**

Benchea Celestin

és

***Lovász Zsolt*
papnövendékeket.**

A romonyai Szentháromság szobor ünnepélyes megáldása

A romonyai temetőben a falu összefogásával felállításra kerülő Szentháromság szobor ünnepélyes megáldására **2009. július 13-án**, szombaton, a temetőben 15.30 órakor kezdődő szabadterei szentmisét követően kerül sor. Az ünnepi szentmisét Mayer Mihály pécsi megyéspüspök celebrálja, majd a szentmisét követően megáldja az új szobrot.

A romonyai temető régi Szentháromság szobra évekkal ezelőtt eltűnt, csak a talapzata maradt meg, a többi részét ellopták.

Lakossági kezdeményezésre – a tavalyi közös keresztállítás sikerén fellelkesülve - jött az a nemes gondolat: építse újjá a falu a Szentháromság szobrot a megmaradt talapzat felhasználásával.

Az ötlet termékeny talajra talált, a falu a kezdeményezés mellé állt és sokan jelentős társadalmi munkával járultak hozzá a szobor újjáépítéséhez.

A szobor, mely a ravatalozó előtti területen kerül felállításra, Illa Gyula terve alapján, és alapvetően az ő munkájával a meglévő régi talapzat felhasználásával fehér márványból készül, magassága cca.: 3,5 méter.

E szobor, azon túl, hogy a romonyai temető díszévé válik, és a temetési szertartásokhoz még ünnepélyesebb, még méltóbb esztétikai körülményt is biztosít, marandó értéke lesz községnek, mely a mostani és a jövő generációk előtt is bizonyítja a faluközösség mindennapi élet gondjain túllépő értékteremtő erejét, összefogását. •

1000 éves a pécsi egyházmegye

PROGRAMOK

Június

- 20. Diakónusszentelés, Zenekari mise - Pécs, Bazilika
- 21. Rogács emlékmise - Pécs, Bazilika
- 27- Péter-Pál napok - Pécs, Bazilika
- 30. Püspökvári Zenés Esték - Pécs, Püspöki Palota kert
- 28. OrgonaPont - Pécs, Bazilika
- 29. Szent Péter és Pál apostolok ünnepe,
Zenekari mise - Pécs, Bazilika

Július

- 2-5. 28. Máriagyúdi Ifjúsági Találkozó - Máriagyúd
- 4. A középkor egyházi és világi kultúrája (kiállítás)
- Pécs, Klimó Könyvtár
- 16. Püspökvári Zenés Esték - Pécs, Püspöki Palota kert
- 30. OrgonaPont - Pécs, Belvárosi templom

Információ: Egyházmegyei Sajtóiroda
Telefon: 72/513-030 E-mail: sajtoiroda@ordinariat.hu